

گزارش «ایران» از سی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی

ویرترین دیدنی صنایع دستی و جیب‌های خالی مردم!

عکس: میراث آریا

نمایشگاه صنایع دستی
در سی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی، محصولاتی عرضه شد که در رسته صنایع دستی قرار نمی‌گرفتند و بر خلاف دوره‌های گذشته بدون سختگیری کارشناسان این حوزه، تولیدات خود را عرضه می‌کردند.

تیتربک

کریا حسین زاده

خبرنگار

حقوق‌شان را دریافت کرده بودند و می‌توانستند خرید کنند، افرادی هم بودند که دغدغه مالی نداشتند و دست‌شان پر از کیسه‌هایی از صنایع دستی استان‌های مختلف بود. سراغ زن سالخورده‌ای می‌روم که دست‌اش پر از دستبند است و دغدغه مالی ندارم که همین دلیل هم هر سال سعی می‌کنم به سری به نمایشگاه بزنم. شاید استفاده زیادی از خریدهایی که داشتم، نکتم اما برام ارزش کار دست

ندارم بخرم.»
سی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی در حالی برگزار شد که قیمت محصولات صنایع دستی عرضه شده در غرفه‌ها تعجب بسیاری از مراجعه‌کنندگان را برمی‌انگیخت. اغلب مخاطبان نمایشگاه صنایع دستی سراغ محصولات کوچکی می‌رفتند که قدرت خریدشان را داشتند. در این میان اغلب هنرمندانی که برای اجاره غرفه، هزینه پرداخت کرده بودند از فروش پایین‌تر در این دوره از نمایشگاه‌ها پری داشتند و نسبت به زمان برگزاری و ساعت محدود آن انتقاد می‌کردند.

در بیان مراجعه‌کنندگانی که اعلام می‌کردند ای کاش نمایشگاه صنایع دستی زمانی برگزار می‌شد که

مشکل مالی برای خرید نداشتند. او هم برای حمایت از هنرمندان صنایع دستی سعی می‌کند هر سال به نمایشگاه سری بزند، با این حال معتقد است: «قیمت محصولات ارائه شده در این نمایشگاه که تازه با تخفیف ویژه هم عرضه میشه برای اغلب افراد جامعه بالاست.»

هزینه بالای مواد اولیه

در مقابل هنرمندان از افزایش هزینه مواد اولیه می‌گویند که روی قیمت نهایی محصولات‌شان تأثیر مستقیم می‌گذارد. یکی از هنرمندان فعال در حوزه چرم در این باره می‌گوید: «چرمی که قبلاً ۱۸ هزار تومن می‌خریدم رو الان باید ۸۰ هزار تومن بخرم، رنگ ۲۰ هزار تومن الان شده ۱۰۰ هزار تومن، خوب من محصولی که با این قیمت‌ها تولید می‌کنم رو باید چند بفروشم که ضرر نکنم؛ میدونی خانوم، مسئولان صنایع دستی ما رو نمی‌فهمن. باورت میشه معاون صنایع‌دستی استان ما برای بازدید اومده بود کارگاهم و نمی‌دونست حیفه که دست خالی برگردیم و حداقل به چیزی ارزونی برای یادگاری هم که شده، می‌خریم.»

سراغ مراجعه‌کننده دیگری که او هم دست‌ان پر از دستبند و صنایع دستی است که

این وام بدون محدودیت و با ارائه کارت ملی و دسته چک از طرف صندوق کارآفرینی امید، پرداخت می‌شد. برای این بخش، اعتبار ۳۰ میلیارد تومانی و سود بین ۸ تا ۱۳ درصد تخمین زده شده بود. اما بسیاری از مراجعه‌کنندگان از اعطای این وام بی‌اطلاع بودند و اظهار می‌کردند: «مگه چقدر از آتما دسته چک دارند؟! اگه دسته چک داشتیم که خریدهای دیگه برامون اولویت

داشت؛ اسی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی در کنار شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و هدف انسجام سازمانی و محتوایی در سه حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برگزار شد؛ در حالی که در دوره‌های گذشته به صورت جدا یا همزمان با نمایشگاه فرش برگزار می‌شد که البته این اتفاق هم با انتقادهایی همراه بود. به گفته میرم جلالی، معاون صنایع‌دستی کشور، ۲۰۰ هنرمند از سراسر کشور در سی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی شرکت کردند و در این دوره محیط زیست، بازیگران حوزه صنایع دستی و کسانی که در زمینه‌های ارزش صنایع دستی فعالیت دارند، مورد توجه وزارت میراث، گردشگری و صنایع دستی قرار گرفته اند.

چه کسانی صنایع دستی «آلاشت»، «بهشهر» و «درزی کلا» را ثبت ملی کردند

۱۲ هزار هنرمند مازندرانی شناسنامه دار داریم

گزارش

بتنامیر عظیمی

خبرنگار

چندی پیش در ششمین جلسه شورای راهبردی انتخاب شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی، «آلاشت» به‌عنوان شهر ملی جاجیم‌بافی، «بهشهر» به‌عنوان شهر ملی گلچیبافی و «درزی کلا» در شهرستان بابل به‌عنوان روستای ملی حصیربافی انتخاب شد. دلیل ثبت ملی صنایع دستی این مناطق، ریشه‌دار بودن هنر جاجیم‌بافی، حصیربافی و گلچیبافی و استفاده از مواد اولیه و رنگ‌های طبیعی در این دو شهر و یک روستا است.

«سید عزت‌الله زرغامی»، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، ضمن تبریک این انتخاب شایسته به همه مردم ایران از جمله مردم استان مازندران، ثبت ملی این شهر و روستاها را آغاز ثبت‌های ملی شهرها و روستاهای صنایع دستی با رویکرد تولید دانش بنیان و تقویت توجه و تحقق اقتصاد هویت بنیان دانسته و تأکید کرد که این رویکرد حاصل آسیب‌شناسی دقیق و نیازسنجی مبتنی بر واقعیات موجود بوده و از سرگیری این فعالیت یکی از شاخص‌های عملکرد معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی وین وزارتخانه به‌شمار می‌رود. ثبت ملی صنایع دستی دو شهر و یک روستای استان مازندران در حالی

صورت می‌گیرد که طبق گفته معاون میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان مازندران به «ایران»، در این استان حدود ۱۲ هزار هنرمند شناسنامه‌دار وجود دارد که نزدیک به ۳ هزار نفر از آنها بیمه بوده و مابقی به دلیل عدم اعتبار کافی تاکنون تحت پوشش بیمه قرار نگرفته‌اند!

تتوع محصولات صنایع دستی

«مهدی ایزدی» به «ایران» می‌گوید: ثبت ملی شهرها و روستاهای کشور چند سالی است که در کشور توسعه پیدا کرده و با توجه به برنامه ششم توسعه،

تنوع محصولات صنایع دستی، جلوگیری از منسوخ شدن و از یاد بردن این صنایع ارزشمند و همچنین برندسازی (تجاری سازی)، سعی شده است تا صنایع دستی هر شهر و روستا به نام آن منطقه ثبت ملی شود. از سال ۱۳۹۸، پیشنهاد ثبت ملی صنایع دستی در چند شهر و روستای استان مازندران مطرح شد. معاون میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان مازندران می‌افزاید: استان مازندران از سال ۹۸ پیشنهاد ثبت ملی سفال در سلیم‌آباد شهنسوار (تنکابن)، گلچیب بهشهر، جاجیم آلاشت و حصیر روستای درزی کلا

عکس: مهر

روستای ملی جتته
اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مازندران در حال پیگیری برای اوست مال‌خواست چهاراکنه ساری به‌عنوان روستای ملی جتته است

به نتیجه برسد.

ثبت ملی جاجیم بافی آلاشت

طبق گفته این مقام مسئول، در سال ۱۴۰۰، پرونده ثبت ملی جاجیم‌بافی در آلاشت به دلایلی نظیر گستردگی کارگاه‌های صنایع دستی، عدم اقامت دائم کارگران و موضوعاتی نظیر ابتکار و خلاقیت داوران را افتاح نکرده و در نتیجه ثبت ملی انجام نشد. در سال جاری خوشبختانه تمامی نواقص رفع شده و دوباره پرونده این شهر که به صورت موقت ثبت شده بود، بار دیگر مطرح شده و در نهایت آلاشت با محوریت جاجیم ثبت ملی شد.

«بهشهر» شهر ملی گلچیبافی

او می‌گوید: یکی از صنایع دستی و دست‌یافته‌های اصیل و زیبای مازندران گلیمچه است. هنری اصیل که توسط هنرمندان روستای متناکین بهشهر یافته می‌شود. این هنر اگرچه از زمان‌های قدیم در تمامی خانه‌ها بافته می‌شد، اما با مشکلاتی نظیر تعدد، پراکندگی هنرمندان و به‌روزرسانی دستگاه‌های نساجی و... دست و پنجه نرم می‌کرد. در عرض یک‌سال و نیم، مشکلات مرتفع شده و خوشبختانه

برش

یکی از دغدغه‌های هنرمندان در استان مازندران بیمه است، مطابق قانون، همه هنرمندانی که مجوز می‌گیرند باید تحت پوشش بیمه قرار گیرند؛ البته این خواسته به دلیل عدم اعتبار مکنی تاکنون محقق نشده است. در حال حاضر در استان مازندران حدود ۱۲ هزار هنرمند شناسنامه‌دار وجود دارد که قرین به ۳ هزار نفر از آنها بیمه هستند. مابقی هنوز تحت پوشش بیمه قرار نگرفته‌اند.

فروش پنهانی
این دوره از نمایشگاه صنایع دستی هم مانند دوره‌های قبل همراه با ورکشاپ هنرمندان برگزار شد و مراجعه‌کنندگان می‌توانستند زنجیره خلق و تولید محصولات را از ابتدا تا زمان مصرف ببینند و در جریان دشواری‌های خلق یک هنر-صنعت قرار بگیرند. یکی از سالن‌ها (سالن ۲۷) در این دوره از نمایشگاه صنایع دستی برای برگزاری ورکشاپ و به صورت رایگان به هنرمندان پیشکسوت، دازندگان مدرک درجه دکتری هنری، گواهی اختراع و نشان ملی، اختصاص پیدا کرده بود، با این شرط که حق فروش محصول نداشته باشند، با این حال برخی از هنرمندان در این بخش، البته نه به‌صورت آشکار، محصول خود را برای فروش عرضه می‌کردند. برای این دسته از هنرمندان محل اقامت هم به‌صورت رایگان از سوی معاونت صنایع دستی استان محل سکونت‌شان در نظر گرفته شده بود. با این حال برخی هنرمندان از بی‌نظمی نمایشگاه کلاه داشتند و برای پیدا کردن میز و صندلی با جالش‌هایی روبه‌رو بودند.

یکی از هنرمندان با بیان اینکه توجه بیشتری از نمایشگاه روی بخش گردشگری بوده است، می‌گوید: «هیچ مسئولی از سالن محل برگزاری ورکشاپ دیدن نکرد، حتی رادیو‌نمایشگاه هم یک بار اعلام نکرد که در سالن ۲۷ داره ورکشاپ برگزار می‌شه، در حالی که مراجعه‌کننده‌هایی که خیلی اتفاقی این سالن رو پیدا کرده بودند، کار هنرمندها برآشون چالب بود و به نحوه خلق هنر دست می‌کردند و کلی سؤال برآشون پیش می‌اومد.»

با اینکه معاون صنایع دستی از پیش اعلام کرده بود، سی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی با رویکرد کاملاً حمایتی برای هنرمندان تدارک دیده شده اما برخی هنرمندان اظهار می‌کردند برای اجاره یک غرفه در این دوره از نمایشگاه ۱۴ میلیون تومان پرداخت کرده‌اند که فروش محصولات‌شان حتی هزینه اجاره پرداخت‌شان را هم جبران نکرده است چه برسد به سود!

اغلب هنرمندان صنایع دستی که از شهرستان‌ها در نمایشگاه حضور داشتند، دیدارن حمایت‌اناره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان‌شان بودند که غرفه رایگان در اختیارشان گذاشته بود اما هزینه اقامتگاه و حمل و نقل‌شان به عهده خودشان بوده که با توجه به فروش

کم محصولات‌شان نتیجه‌ای جز ضرر برایشان نداشته است. یکی از هنرمندان کرمانی می‌گوید: «به ما غرفه رایگان دادند اما مجبور شدیم برای اقامت به یکی از مسافرخونه‌های راه آهن بریم و با هزینه رفت و آمدمون تو این چهار روز به چیزی حدود ۱۰ میلیون تومن خرج کردیم اما فقط دو میلیون تومن فروختیم.»

در این دوره از نمایشگاه صنایع دستی «خانه ایرانی» نبود، طرحی که معاونت صنایع دستی در دوره‌های قبل به آن توجه می‌کرد و هدف از اجرای آن، کاربزدی کردن صنایع دستی در خانه‌های امروزی و تشویق مردم برای خرید تولیدات صنایع دستی هنرمندان کشور برای استفاده در دکوراسیون خانه‌ها بود. با این حال برخی از هنرمندان خلاق، محصولات کاربردی خود از جمله پرده‌های قلمکار، مبلمان منبت و روشویی‌هایی تلفیق شده از مس و چوب را در غرفه‌هایشان عرضه کرده بودند که مورد توجه بسیاری قرار می‌گرفت. برای مثال هر مترپرده با طرح قلمکار اصفهان ۵۹۰ هزار تومان فروخته می‌شد.

یکی از نکات قابل توجه این دوره از نمایشگاه صنایع دستی، جای خالی سلب‌ریتی‌ها بود اما این جای خالی را حضور چهره‌های شاخص سیاسی از جمله انسبیه خزعلی معاون زنان رئیس‌جمهور، غلامعلی حداد‌عادل رئیس فرهنگستان زبان و ادب پارسی، احمد وحیدی وزیر کشور، جواد اوجی وزیر نفت، علی بهادری جهرمی سخنگوی دولت و برخی دیگر از مسئولان پرکردند. گرچه هنرمندان در دوره‌های گذشته، عدم حضور مسئولان در بخش صنایع دستی را بی‌توجهی و بی‌مهری آنان می‌دانستند. با این حال به اعتقاد برخی از هنرمندان حاضر در این دوره از نمایشگاه، همین مسئولان هم به بهانه بازدید از نمایشگاه گردشگری، سری هم به بخش صنایع دستی زدند. یکی از معضلات این دوره از نمایشگاه صنایع دستی پایین اینترنت بود و هنرمندان و بازدیدکنندگان برای خرید و پرداخت الکترونیکی با مشکل مواجه بودند. وزیر ارتباطات و فناوری هم که از این نمایشگاه بازدید کرد، حاضر نشد به پرسش خبرنگاران پاسخ دهد. نکته قابل توجه دیگر در سی و ششمین نمایشگاه ملی صنایع دستی، عرضه محصولاتی بود که در رسته صنایع دستی قرار نمی‌گرفتند و بر خلاف دوره‌های گذشته بدون سختگیری کارشناسان این حوزه، تولیدات خود را عرضه می‌کردند.

روستایی که حصیرمی بافد

طبق گفته ایزدی، حصیر بافی هنری دستی است که از نسل‌های گذشته به یادگار مانده و در شهرها و روستاهای شمالی یک فعالیت خانگی محسوب می‌شود. روستای درزی کلا از توابع شهرستان بابل دارای این رشته انحصاری بوده اما داشت منسوخ می‌شد؛ ما هنرمندان را جمع کرده و آموزش دادیم؛ هم‌اکنون حدود ۸۰ نفر در این روستا در حال حصیربافی‌اند و این هنر در حال منسوخ شدن را احیا و تبدیل به منبع درآمدی برای خود کرده‌اند.

زیست‌بوم

خبر در خبر

حذف «تخصیص عوارض آلایندگی هوا به سازمان محیط زیست»

تسیم کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی دست رد به سینه محیط زیست زد و نه تنها تخصیص ۲۰ درصدی را افزایش نداد، بلکه بند مربوط به اختصاص عوارض آلایندگی به سازمان محیط زیست را به‌طور کلی حذف کرد تا همین مبلغ نیز در اختیار سازمان قرار نگیرد. بودجه زیست طی سال‌ها این‌چنین به حد و اندازه ظرفیت محیط زیست کشور نبوده و این سازمان همواره در انتهای صف بودجه بوده است.

امسال نیز بودجه سازمان به ۳ هزار و ۷۱۳ میلیارد تومان رسید که نسبت به سال گذشته بیش از ۱۵۰۰ میلیارد تومان افزایش داشته است اما اگر افزایش نرخ محیط زیست کشور نبوده و این

ارائه کارت ملی عوارض آلایندگی هوا به صندوق ملی محیط زیست بود که کارآفرینی امید، از ورقم تورم را در نظر بگیریم، به‌نظری می‌رسد که این رقم باز هم تراز با محیط زیست کشور نیست.

ته‌انگته امیدوارکننده در این خصوص، اختصاص ۲۰ درصد عوارض آلایندگی هوا به صندوق ملی محیط زیست بود که علی‌سلاجقه، رئیس سازمان محیط زیست اگرچه این موضوع را اتفاق خوبی می‌دانست اما معتقد بود که باید ۱۰۰ درصد عوارض به صندوق ملی محیط زیست وارد شود. با توجه به اینکه تخصیص ۱۰۰ درصدی عوارض آلایندگی هوا به محیط زیست و رسیدن وی، ارزیاب

مجلس شورای اسلامی نیز به این موضوع رأی مثبت بدهند. با وجود تأکید معاون رئیس‌جمهور بر این موضوع، روز گذشته کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی دست رد به سینه محیط زیست زد و نه تنها تخصیص ۲۰ درصدی را افزایش نداد، بلکه بند مربوط به اختصاص عوارض آلایندگی به سازمان محیط زیست را به‌طور کلی حذف کرد تا همین مبلغ نیز در اختیار سازمان قرار نگیرد.

سازمان حفاظت محیط زیست از عوارض آلایندگی برای اعطای وام به واحدهای صنعتی مختلف جهت خرید تجهیزات جدید در جهت کاهش انتشار آلاینده‌ها استفاده می‌کند و این مبلغ کمک بزرگی به کاهش آلودگی هوا است. با توجه به تشدید ریزش آلودگی هوا در کشور، این تصمیم نمایندگان مجلس مورد انتقاد جامعه محیط زیست کشور قرار گرفته است.

ایرنا محمد کرمی، رئیس اداره حفاظت و مدیریت حیات وحش، تاریخ طبیعی و ذخایر طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست استان تهران ضمن تأیید تلف شدن ۲ رأس زرافه در باغ مرگ این حیوان کهولت سن نیست و کارشناسان دامپزشکی علت را بزودی اعلام خواهند کرد.

میراث آریا جبار کوچکی نژاد، عضو کمیسیون برنامه‌بودجه در مجلس شورای اسلامی گفت: با همت نمایندگان مجلس حمایت‌های مناسبی در خصوص صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری انجام می‌شود، چراکه این حوزه می‌تواند اشتغالزا و درآمدزا باشند.